Ankenævnet *for* Forsikring

Den 26. juni 2019 blev i sag nr. 93220:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Topdanmark Livsforsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har lønsikring. I klageskema af 14/12 2018 til nævnet har klageren bl.a. anført:

> "Kort redegørelse for sagen
> Topdanmark Livsforsikring har afvist at udbetale dækning fra min lønsikring, efter jeg blev opsagt fra mit daværende arbejde hos [arbejdsgiver 4] med virkning fra 1. juni 2018. Jeg blev opsagt efter længere tids sygemelding med stress-udløst angst. Jeg er stadig sygemeldt og under behandling. TopDanmark henviser til at jeg tidligere, før tegning af forsikringen, har været sygemeldt og i behandling for samme lidelse.
>
> (Jeg tegnede forsikringen i november 2015 efter at jeg var blevet kontaktet telefonisk af min A-kasse …).
>
> Det er korrekt, at jeg i 2009 var sygemeldt med en depression og i den forbindelse modtog medicinsk behandling samt psykologsamtaler. Endvidere opsagde jeg selv i 2012 mit daværende arbejde hos [arbejdsgiver 2] efter mistrivsel i jobbet og efter at jeg oplevede lettere stresssymptomer.
>
> Jeg har dog ikke før mit nuværende sygdomsforløb oplevet angst eller angstanfald. Det er korrekt, at jeg tidligere har været i behandling for depression tilbage i 2009 – men jeg har ikke efterfølgende oplevet tilbagefald og har heller ikke været depressiv i mit nuværende sygdomsforløb.
> Jeg er derfor ikke enig i forsikringsselskabets vurdering af at mit nuværende sygdomsforløb skyldes at 'Denne lidelse, som du også har været behandlet for tidligere, der har ført til din arbejdsløshed'.
>
> Jeg skal endvidere fremhæve at jeg fra 2012 og frem til min nuværende sygdomsperiode ikke har oplevet nogen form for arbejdsrelaterede stresssymptomer, hvorfor jeg ikke mener, at der er nær

tilknytning mellem symptomerne i 2012 og 2017. Mine symptomer i 2012 og tidligere bør derfor ikke tillægges vægt i vurderingen af min ret til at få udbetalt lønsikring.

[Medarbejder] fra Topdanmark skriver i hendes behandling af min klage over afgørelsen '... Endvidere er det i lægeattesten oplyst, at du tidligere har haft sygdomme, klager eller symptomer i samme region...'.

Jeg mener ikke, at der i forsikringsbetingelserne er udspecificeret at forsikringen ikke dækker, hvis man tidligere har oplevet symptomer i 'samme region' (en noget uklar definition).
Jeg mener tværtimod, at det viser, at Topdanmark sidestiller stress, angst og depression som samme lidelse - hvilket jeg bestemt ikke mener der er lægefagligt belæg for.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?
Jeg ønsker dækning/udbetaling fra lønsikringen i forbindelse med min ufrivillige ledighed.

Efter min mening kan man ikke sidestille angst, depression og stresssymptomer."

Selskabet har i brev af 24/1 2019 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"**Tvist**
Klager er utilfreds med, at Topdanmark har afvist dækning ved klagers ledighed.

Klager er blevet opsagt pga. sygdomsforløb, og vi har afslået dækning som følge af, at klager før forsikringens ikrafttræden har haft samme symptomer på arbejdsbetinget stress, depression og angstanfald. Symptomerne har været der i en årrække, og der har flere gange været genopblussen af de arbejdsbetingede stresssymptomer.
…
Sagsfremstilling
Klager tegnede sin Lønsikring for medlemmer af [A-kasse] med virkning fra den 1. november 2015. Månedlig udbetaling på 4.000 kr. i max. 12 måneder i en arbejdsløshedsperiode.

Forsikringsmeddelelse samt følgebrev vedlægges som **bilag 2**.

Klager anmeldte sin ledighed den 9. juli 2018. Af anmeldelsen fremgik, at klager den 11. januar 2018 fandt ud af, at han ville blive ledig. Anmeldelsen vedlægges som **bilag 3**.

Sammen med anmeldelsen modtog vi ansættelseskontrakt og opsigelse. Vedlægges som **bilag 4 og 5**.

Af ansættelseskontrakten fremgår, at klager er ansat til at yde … support til virksomhedens kunder.

Da det fremgik af såvel anmeldelsen og opsigelsen, at klager var opsagt pga. længerevarende sygdom, bad vi om at få udfyldt en lægeattest.
Vi modtog efterfølgende lægeattest udfyldt af klagers læge den 11.7.2018. Vedlægges som **bilag 6**.

Lægeattesten blev forelagt Topdanmarks lægekonsulent, der bad om, at vi fik tilsendt journaloplysninger fra lægen for perioden 1.1.2009-18.7.2018.

Vi modtog den 26. august 2018 de ønskede journaloplysninger fra lægen. Vedlægges som **bilag 7**.

Af journaloplysningerne fremgår, at klager den 12. november 2009 kontaktede lægen, der konstaterede, at klager havde en depression. Klager blev sat i behandling med Akarin. I januar 2010 havde klager det bedre, og det blev aftalt, at han skulle fortsætte med Akarin til sommer. Endvidere fremgår at i juni 2010 ønskede klager at blive trappet ud af behandlingen med citalopram 30 mg, da medicinen sløvede ham. Derudover følte han generelt, at sommeren var den mindst stressede periode og velegnet til udtrapning. Det blev aftalt, at klager skulle påbegynde udtrapning med 10 mg hver 2. uge fra nu.

10. april 2012 kontaktede klager igen sin læge. Der var tale om en ny læge, der ikke havde klagers tidligere journal. Til lægen oplyste klager, at han havde haft forskellige fysiske symptomer såsom mavepine, når han skulle på job, hjertebanken, grådlabilitet, indre uro og hyperventilation. Klager mente selv, at det var arbejds-/stressbetinget. Oplyste til lægen, at han havde talt med sin chef, og at det var vanskeligt at ændre arbejdsvilkår. Ville gerne have et nyt job.

Det blev aftalt, at der skulle tages laboratorieprøver, og at klager skulle udfylde en psykometrisk test (MDI) og opfølgning 14 dage senere.

Ved den opfølgende lægesamtale den 23. april 2012 oplyste klager, at det gik bedre, og at han havde sagt sit job op og skulle på barsel.

Endvidere fremgår det fra lægebesøget denne dato, at svaret på den psykometriske test (MDI) var 19, hvilket bekræftede lægen i, at der nok var tale om en belastningsreaktion.

(Vi skal til sagen oplyse, at hvis MDI ligger mellem 20-24 kategoriseres det som en let depression.)

Den 17. august 2017 henvendte klager sig igen til sin læge.

Af journaloplysninger fra denne dato fremgår, at klager havde tiltagende stresssymptomer med uro, rastløshed, hjertebanken, koncentrationsbesvær, manglende overblik, søvnpåvirkning og let kvalme. Det var stået på gennem længere tid men blusset meget op, efter at klager var kommet tilbage fra ferie. Klager havde været tilbage i 3½ uge og symptomerne kom hurtigt. Klager oplyste endvidere, at han i et andet tidligere job havde haft stresssymptomer. Det blev aftalt, at klager skulle sygemeldes i 2 uger og derefter til ny konsultation hos lægen.

Ved de efterfølgende konsultationer hos lægen den 30. august, 13. september, 27. september og 25. oktober 2017 oplyste klager, at der havde været gode og dårlige dage. Let til tårer, mange fysiske symptomer. Hjertebanken bare han så en mail fra arbejdet. Klager havde været sygemeldt fra sit arbejde i perioden. Han havde været på korte besøg på sit arbejde og havde forsøgt at trappe besøgene op og starte med at arbejde 3 timer 3 gange om ugen. Klager blev meget træt efterfølgende og hans hukommelse og koncentration var fortsat meget påvirket.
Ved lægekonsultation den 28. november 2017 havde klager igen fået det psykisk dårligere med mange fysiske symptomer som forud for sin sygemelding. Heriblandt kvalme, uro i kroppen, ry-

sten på hænderne, koncentrationsbesvær og meget støjfølsom. Det blev aftalt, at klager igen skulle sygemeldes.

Herefter var klager sygemeldt indtil han blev sagt op den 11. januar 2018 grundet det lange sygdomsforløb.

Vi forelagde herefter lægejournalen for Topdanmarks psykiatriske lægekonsulent, der til sagen oplyste, at det er den samme årsag i 2012 og 2017. Lægekonsulenten vurderede at, ofte er angst og depressive symptomer tæt forbundne - det er de samme receptorer, der er 'i spil' i hjernen. Ofte er der ved en depression også symptomer på angst. Han havde klinisk depression i 2009, men det beskrives i 2012 og 2017, at han ikke var depressiv.

Herefter afviste vi udbetaling fra forsikringen, da det fremgik af oplysningerne fra lægeattest og patientjournal, at klager i april 2012 fik arbejdsrelaterede stresssymptomer. Det samme skete i august 2017. Vi meddelte klager, at vores lægekonsulent har vurderet, at der er årsagssammenhæng, hvilket betyder, at klagers sygdom er startet før etablering af hans lønsikring den 1. november 2015. Afvisningsbrev af 10. september 2018 vedlægges som **bilag 8**.

Kunden klagede over afgørelsen ved mail af 8. oktober 2018. Vedlægges som **bilag 9**.

Sagen blev herefter overgivet til [anden afdeling] for besvarelse.

Vi stillede en række supplerende spørgsmål til klager omkring hans tidligere ansættelsesforhold ved mail af 12. oktober 2018. Vedlægges som **bilag 10**.

Klager besvarede den 24. oktober 2018 vores spørgsmål. Vedlægges som **bilag 11**.

Af klagers svar på de tilsendte spørgsmål fremgik bl.a., at klagers job hos [arbejdsgiver 1] skiftede karakter fra support til mere fokus på salg. Endvidere oplyste klager, at han havde det rigtig svært med at være 'pågående' i forhold til salg på telefonen. I november 2009 blev klager sygemeldt i en månedstid med depression, og havde svært ved at trives i arbejdet efterfølgende. Klager stoppede hos [arbejdsgiver 1] i marts 2010.

Herefter var klager jobsøgende henover sommeren 2010, hvor han også var i jobprøvning.

I februar 2011 blev klager ansat hos [arbejdsgiver 2] med kundekontakt, hvor han var ansat frem til maj 2012.

Under ansættelsen hos [arbejdsgiver 2] fik klager arbejdsbetinget stress med forskellige fysiske symptomer som tidligere beskrevet, og klager valgte herefter at sige op og gå på barsel.

Det fremgik ligeledes af klagers svar, at han i sit seneste job hos [arbejdsgiver 4] var sygemeldt med stresssymptomer grundet et højt arbejdspres.

På baggrund af det foreliggende materiale afviste vi udbetaling, da klager gennem årene flere gange havde været sygemeldt på grund af arbejdsbetinget stress, depression og angstanfald. Der er tale om forudbestående lidelser, der nu er genopblusset. Klager har både tidligere været syg og

har haft symptomer i en årrække, og der har flere gange været genopblussen af de arbejdsbetingede stresssymptomer. Afvisning vedlægges som **bilag 12**.

Vi henviste til bestemmelserne i forsikringsbetingelserne pkt. 3, stk. 8 og pkt. 5 stk. 3. (Beskrevet under afsnittet Forsikringens virkemåde).

Vores kunde klagede herefter til Ankenævnet den 18.12.2018.

Konklusion
Klager er utilfreds med, at vi har afvist udbetaling fra forsikringen.

Af lægeattesten fremgår, at klager har stressudløst angst og, at klager tidligere har haft sygdomme, klager eller symptomer i samme region i 2009.

Af lægejournalen fra november 2009 fremgår, at klager havde en lærebogs depression.

Klager har selv vedr. ansættelsen tilbage i 2009 oplyst, at han havde det svært på arbejde med det pågående salg, og han havde svært ved at trives med det. Efter hans depressionsperiode valgte han at opsige sit arbejde hos [arbejdsgiver 1].

I februar 2011 fik klager et job hos [arbejdsgiver 2] med kundekontakt, hvor han fik arbejdsbetinget stress med forskellige symptomer som mavepine, hjertebanken, grådlabilitet, indre uro, hyperventilation, når han skulle på job. Der blev i april 2012 foretaget en psykometrisk test (MDI test), der viste en MDI på 19, og det bekræftede lægen i, at der var tale om en belastningsreaktion.

En MDI på mellem 20-24 kategoriseres som en let depression.

Klager valgte af opsige sit job hos [arbejdsgiver 2] og gå på barsel, og ved næste lægebesøg senere i april 2012, oplyste klager, at det gik bedre.

I klagers barselsperiode ses der ingen nye symptomer på stress og depression.

Klager fik herefter i februar 2013 job hos [arbejdsgiver 3]. Klager har til sagen oplyst, at han stoppede i august 2014, da han var i tvivl om selskabets økonomiske situation, ønskede et job tættere på sit hjem og var træt af [arbejdstider].

I september 2014 startede klager i sit job hos [arbejdsgiver 4].

1. november 2015 tegnede klager en lønsikring.

Af lægejournalen fremgår, at klager i august 2017 igen henvendte sig til sin læge grundet tiltagende stresssymptomer med uro, rastløshed, hjertebanken, koncentrationsbesvær, manglende overblik, søvnpåvirkning, let kvalme. Dette havde stået på gennem længere tid, men var blusset meget op, efter at han var kommet tilbage fra ferie. Han havde været tilbage i 3½ uge og symptomerne kom hurtigt. Han havde også fået det dårligt på vej til arbejde med almen utilpashed og kvalme. Klager oplyste endvidere, at han også tidligere i andet job havde haft stresssymptomer men ikke som nu.

Klager blev opsagt 11.1 .2018 med virkning fra 31.5.2018 grundet længere sygdomsperiode med arbejdsbetinget stress.

Det er vores opfattelse, at der er direkte årsagssammenhæng mellem klagers arbejdsbetingede stress i 2017 og klagers arbejdsbetingede stress under hans tidligere ansættelse hos [arbejdsgiver 2] med kundekontakt. Hertil kommer, at resultatet af MDI test også viste, at klager var på kanten af en let depression.

Der er ligeledes direkte årsagssammenhæng mellem klagers tidligere depression i 2009, hvor klager havde det svært på arbejde hos [arbejdsgiver 1] med det pågående salg.

Klager har flere gange forud for tegning af forsikringen været udsat for belastningstilstande på sit arbejde, der har medført symptomer på stress, stressudløst angst og depression.

Det er vores vurdering, at klagers arbejdsbetingede stress i 2017 er en genopblussen af klagers tidligere arbejdsbetingede stress, stresssymptomer, depression og stressudløst angst, der har vist sig flere gange fra 2009 og fremad.

Hovedårsagen til klagers stress, stressudløst angst og depression er alle arbejdsrelaterede og der ses ikke i lægejournalen/de indhentede oplysninger at være andre psykosociale eller helbredsmæssige belastninger årsager.

Der er en klar indikation af, at klager har en lav tålegrænse i forhold til arbejdsmæssige belastninger.

Klager har været ramt af stress, stresssymptomer, depression og stressudløst angst i forskellig grad i de forskellige jobs.

Klager anfører i sin klage til Ankenævnet, at han blev opsagt efter længere tids sygemelding med stressudløst angst. Det er klagers opfattelse, at vi skal udbetale fra forsikringen, fordi han ikke tidligere har oplevet stressudløst angst eller angstanfald.

I den forbindelse skal vi gøre opmærksom på, at klager blev sygemeldt med tiltagende stresssymptomer i august 2017.

Klagers stressudløste angst er en del af den arbejdsbetingede stresstilstand, og den kommer ofte ved længerevarende belastning og dertil hørende påvirkning af kroppen, hjernen og resten af nervesystemet. Den stressudløste angst er en del af den samme sygdom, der ofte kan vise sig, hvis man har en langvarig stressperiode, som er tilfældet her.

På samme måde som stress og angst hænger sammen, er det ikke ualmindeligt, at depression også optræder i sammenhæng med stress og stressudløst angst.

Klager har været sygemeldt siden august 2017 grundet tiltagende stresssymptomer. I januar 2018 er første gang det i lægejournalen nævnes, at klager har haft et mildt angstanfald, og i tiden efter beskrives flere angstanfald.

Dette stemmer fint overens med, at den stressudløste angst er en del af den arbejdsbetingede stresstilstand, og at den ofte komme ved længerevarende belastning.

Skulle ankenævnet finde, at den stressudløste angst ikke har relation til den arbejdsbetingede stress som klager har haft, fastholder vi, at der fortsat ikke skal udbetales fra Lønsikringen, idet klagers arbejdsbetingede stress har vist symptomer før forsikringens ikrafttrædelsesdato.

Skulle klager ikke tidligere have været påvirket af sin arbejdsbetingede stress i en sådan grad, at det har medført stressudløst angst, har klager såvel i 2017 som i 2012 som minimum haft arbejdsbetinget stress.

Da de første symptomer således har vist sig før forsikringens ikrafttrædelsesdato, fastholder vi vores afgørelse i sagen."

Klageren har i brev af 11/2 2019 til nævnet bl.a. anført:

"Generelt har Topdanmark gennem alle mine henvendelser samlet symptomer på stress/belastningsreaktion, depression samt angst og henvist til at jeg løbende har haft '*symptomer i samme region*'.

Jeg oplevet det som 3 selvstændige forløb uden sammenhæng.
– Depression i november 2009 hvor jeg senere på eget initiativ opsagde min stilling hos [arbejdsgiver 1].
– Generel mistrivsel hos [arbejdsgiver 2] og lettere symptomer på belastningsreaktion/stress i april 2012, hvor jeg efterfølgende selv opsagde min stilling.
– Belastningsreaktion startende i august 2017 som resulterede i, at jeg efterfølgende udviklede angst, hvilket i sidste ende forhindrede at jeg kunne vende tilbage til min stilling hos [arbejdsgiver 4] og blev opsagt.

Topdanmark skriver i deres svar på min klage, at jeg *'gennem årene flere gange har været sygemeldt på grund af arbejdsbetinget stress, depression og angstanfald*'.

Uddybende opsummering af forløbet.
[Arbejdsgiver 1]
Det er korrekt, at jeg i november 2009 og henover foråret 2010 var depressiv. Det var en række faktorer der bidragede til denne depression, bl.a. at jeg syntes mit arbejde lå for langt væk fra min uddannelse som ….
Mit primære fokus i hverdagen lå dog i, at jeg samtidig var [sportsudøver] og trænede hårdt for at forbedre mig og opnå resultater her. Det var et ret hårdt puslespil at få arbejde og en høj træningsmængde og konkurrencer til at hænge sammen, og dette pres var uden tvivl en større faktor i forhold til at jeg udviklede en depression.
Jeg kom ud af depressionen igen med den rette behandling og har heldigvis ikke efterfølgende oplevet symptomer på depression.

[Arbejdsgiver 2]
I april 2012 opsøgte jeg min læge. Jeg mistrivedes på mit arbejde hos [arbejdsgiver 2], som jeg fandt meget ensformigt, og overvejede at opsige min stilling.

Jeg var stadig aktiv som [sportsudøver] på det tidspunkt og begyndte at opleve lettere fysiske symptomer på at noget var galt under træning og når jeg skulle på arbejde. Jeg ønskede en lægefaglige vurdering for at udelukke, at jeg f.eks. gik rundt med en uopdaget infektion eller lignende.

Jeg var for nyligt flyttet … og min nye læge havde endnu ikke fået overført min tidligere journal, derfor var det naturligt, at der blev spurgt ind til min sygehistorik. Jeg forklarede, at jeg i '09 havde været depressiv, og min læge ønskede derfor at screene mig for depression med et spørgeskema 'for en sikkerheds skyld' samt at tage en række blodprøver.

Min læge vurderede ud fra skemaet og samtalen med mig, at der ikke var tegn på depression, hvilket jeg heller ikke selv oplevede. Jeg kan se, at Topdanmark i deres høringssvar påpeger at jeg var 'på kanten af en let depression' med en MDI på 19 - men jeg vil gerne påpege, at den læge der talte med mig dengang vurderede, at der ikke var tegn på nogen form for depression.

Jeg har svært ved at se, hvordan Topdanmark kan nå frem til denne konklusion. Det er mit klare indtryk, at den psykometriske test ikke kan stå alene, men netop skal anvendes sammen med en vurdering af patientens fremtoning. Jeg følte mig ikke selv depressiv på daværende tidspunkt.

Alle blodprøver var normale og jeg valgte at opsige mit arbejde hos [arbejdsgiver 2]. De lette fysiske symptomer forsvandt kort efter jeg stoppede på arbejdet og jeg havde ikke lignende symptomer før august 2017 - altså mere end 5 år senere.

Jeg kan ikke genkende Topdanmarks fremlæggelse af lægebesøget i 2012.
Jeg kan se at de henviser til 'hyperventilation', hvilket jeg undrer mig over? Jeg erindrer ikke at have oplevet dette? Jeg kan se, at lægen i min journal har noteret 'HVP' - dette er en reference til, at jeg havde observeret en lettere forhøjet hvilepuls (HVP).
Som sportsudøver kan man benytte hvilepulsen som en indikator for om kroppen oplever en øget belastning pga. træning eller begyndende sygdom, og jeg havde dengang observeret at hvilepulsen var forhøjet.

[Arbejdsgiver 4]
Efter at jeg opsagde mit job hos [arbejdsgiver 2] havde jeg en lang sammenhængende periode på over 5 år, hvor jeg ikke oplevede stresssymptomer. Min dagligdag ændrede sig meget i perioden efter jeg opsagde mit job hos [arbejdsgiver 2], da jeg stoppede som [sportsudøver] i august 2012. Jeg [stiftede familie] og efter at have arbejdet ca. 1,5 år i en [butik] i [by] startede jeg i mit job hos [arbejdsgiver 4] i [anden by] i august 2014.

Jeg befandt mig egentlig godt i den nye stilling, men den lille virksomhed var i konstant vækst og vi oplevede alle medarbejdere et øget arbejdspres og mange ændringer i hverdagen, i takt med at organisationen voksede og der kom mange nye kunder til.
Vi begyndte at modtage negative henvendelser fra kunderne pga. et dalende serviceniveau, og vores daglige leder samt en af mine nærmeste kollegaer i supportafdelingen blev sygemeldt med stress.
Dermed blev arbejdspresset øget over for mig og mine kollegaer. Efter sommerferien 2017 fik jeg selv en masse fysiske stresssymptomer og måtte sammen med endnu en af mine kollegaer sygemeldes med stress.
TopDanmark konkluderer i deres svar, at *'Der er en klar indikation af, at klager har en lav tålegrænse i forhold til arbejdsmæssige belastninger*'.

Jeg har svært ved at se, hvorfor min tålegrænse skulle være lavere end eksempelvis mine kollegaer i samme situation.

Jeg mødte heldigvis stor forståelse fra mine kollegaer ved [arbejdsgiver 4] i forbindelse med sygemeldingen og efter 5 ugers fuldtidssygemelding begyndte jeg tilbage på arbejdet i en genoptrapningsplan. Desværre videreudviklede min belastningsreaktion sig i denne periode til angst - og jeg måtte igen fuldtidssygemeldes.
[Arbejdsgiver 4's] bestyrelse arbejdede på det tidspunkt på at finde løsninger på problemerne. Det gav en del ændringer: Bl.a. en ny administrerende direktør, som desværre udløste en opsigelse fra min teamleder kort efter pga. uoverensstemmelser. Min teamleder var min kontaktperson og ansvarlig for min genoptrapningsplan tilbage til arbejdet.
Pludselig skulle jeg henvende mig til en ny direktør som jeg overhovedet ikke kendte, samtidig med at mine angstsymptomer var stigende: Angsten blev udslagsgivende i, at jeg ikke kom tilbage på jobbet og blev fritstillet kort efter nytår med virkning fra 1. juni 2018.
…
Jeg er stadig sygemeldt den dag i dag, da min angst i en lang periode har været tiltagende.

Konklusion
Det er vigtigt for mig at påpege, at jeg aldrig før jeg blev syg i 2017, har oplevet angstanfald eller nogen form for angstsymptomer overhovedet. Jeg har heller ikke haft depressive symptomer efter jeg var i behandling for min depression i november 2009.

Jeg oplevede perioden omkring mit lægebesøg i 2012 som en lettere belastningsreaktion, som næsten øjeblikkelig forsvandt da jeg stoppede hos [arbejdsgiver 2] og den kan slet ikke sammenlignes med min nuværende sygdomsperiode som har været meget hård og langvarig for mig.

Topdanmark begrunder deres afvisning af udbetaling med, at jeg '*gennem årene flere gange havde været sygemeldt på grund af arbejdsbetinget stress, depression og angstanfald*'.

Dette er ikke korrekt. Jeg har én gang været sygemeldt med depression tilbage i 2009 og kun oplevet angstanfald i forbindelse med mit nuværende sygdomsforløb.
Jeg har svært ved at se, at der skulle være belæg for, at stress udløst af 2 uafhængige belastningsreaktioner på 2 forskellige arbejdspladser med over 5 års mellemrum kan kategoriseres som *'forudbestående lidelser der nu er genopblusset*'.
Man skal her bemærke, at jeg i den mellemliggende periode på 5 år var meget velfungerende og ikke oplevede nogen form for stresssymptomer. Der er altså ikke tale om en kronisk stresstilstand, men 2 uafhængige forløb.

Jeg håber, at ankenævnet i deres afgørelse vil lægge vægt på, at jeg aldrig tidligere har oplevet angstsymptomer, samt der ikke i mit nuværende forløb har været nogen form for tegn på depression.

Endvidere håber jeg, at man vil vægte, at der i 2012 og 2017 er tale om 2 uafhængige belastningsreaktioner udløst på 2 forskellige arbejdspladser, uden at der i den mellemliggende periode har været tegn på en kronisk tilstand.
Jeg ser derfor ingen belæg for Topdanmarks henvisning til '*forudbestående lidelser der nu er genopblusset*', men derimod 2 uafhængige belastningsreaktioner af meget forskellig sværhedsgrad."

10. 93220

Selskabet har i brev af 21/2 2019 til nævnet bl.a. anført:

> "Vi har fra Ankenævnet modtaget vores kundes kommentarer til vores sagsfremstilling.
>
> Vi har i den forbindelse på ny forelagt sagen for Topdanmarks psykiatriske lægekonsulent.
>
> Lægekonsulenten vurderer fortsat, at der er årsagssammenhæng mellem depressionen i 2009, stresssymptomerne i 2012 og arbejdsbetinget stress og stressudløst angst i 2017.
>
> Lægekonsulenten oplyser, at stresssymptomerne er en lettere grad af angstsymptomer. Det er en gradvis udvikling. Hvis man ikke kommer ud af stresstilstanden, kan den udvikles til en belastningsreaktion, og hvis man ikke kommer ud af belastningsreaktionen, kan det udvikle sig til en regelret depression eller angsttilstand. Ofte er der en blanding af angst og depressive symptomer.
>
> Vores kunde har selv oplyst, at han mener, at det var en belastningsudløst depression i 2009 grundet arbejde lå langt fra bopæl, job langt fra uddannelse, og at han havde det svært på arbejde med det pågældende salg.
>
> I 2012 beskrives symptomerne som – mavepine når på job, hjertebanken, grådlabil, indre uro, hovedpine MDI=19, som lige er på grænsen til en lettere depression (20-24). Lægen mener en belastningsreaktion.
>
> I 2017 beskrives symptomerne som – uro, rastløshed, hjertebanken, koncentrationsbesvær, manglende overblik, søvnpåvirkning, let kvalme. Lægen skriver tiltagende stresssymptomer/belastningssymptomer.
>
> Kundens egn læge stiller samme diagnose i 2012 og 2017 og beskriver langt hen ad vejen de samme symptomer – Z05 arbejds-/arbejdsforholdsproblem.
>
> Det er lægekonsulentens vurdering, at både i 2009, 2012 og 2017 er det startet med en stress/belastningsreaktion, som så gradvist har udviklet sig til en depression i 2009 og til stressudløst angst i 2017.
>
> Både i 2009, 2012 og i 2017 er hovedårsagen til klagers stress, stressudløste angst og depression arbejdsrelateret, og der ses ikke i lægejournalen/de indhentede oplysninger at være andre psykosociale eller helbredsmæssige belastninger/årsager.
>
> Det er uden betydning for sagen, hvorvidt stresssymptomerne stammer fra belastningsreaktioner på samme arbejdsplads.
>
> Vores kunde har haft arbejdsbetingede stresssymptomer i såvel 2009, 2012 og 2017.
>
> Lønsikringen er tegnet i 2015.
>
> Under henvisning til ovenstående samt vores svar af 24. januar 2019 fastholder vi vores afgørelse i sagen."

Til dette har klageren i indlæg af 22/3 2019 til nævnet bl.a. anført:

"Topdanmark skriver:
'*Det er en gradvis udvikling, hvis man ikke kommer ud af stresstilstanden kan den udvikles til en belastningsreaktion*...'.

Her mener jeg netop at jeg kom ud af stresstilstanden inden den udviklede sig.
Det var milde stresssymptomer og jeg tog derfor mine forholdsregler ved at opsøge læge, og stoppe op inden det udviklede sig.

Og jeg vil igen påpege, at min læge tilbage i 2012 ikke fandt at jeg var på grænsen til en depression.
I min journal af 10.0 skriver han direkte: '*virker ikke depressiv, jf. ICD10*'.
Jeg oplevede heller ikke selv at jeg var på kanten af en depression. Jeg ved godt hvordan det føles ud fra min depression i 2010.

Min læge skriver heller ikke noget i min journal om at jeg har en belastningsreaktion, som Topdanmark skriver: '*lægen mener en belastningsreaktion*'.
Som Topdanmark skriver er en belastningsreaktion en konsekvens af en stresstilstand der gradvist har udviklet sig, jeg mener derfor ikke, at jeg på det tidspunkt havde en belastningsreaktion, idet mine stresssymptomer kun lige var påbegyndt.
Min læge angiver min henvendelse med en ICD-10 kode Z56.3 hvilket dækker over en stressende arbejdssituation og ikke en belastningsreaktion.

Jeg var uden symptomer i en lang årrække mellem 2012 og 2017.
Selv oplevede jeg at komme af med stresssymptomerne ganske kort efter min opsigelse ved [arbejdsgiver 2] i 2012.

Jeg har i mit nuværende forløb mærket hvad det vil sige at have stress over en længere periode pga. højt arbejdspres som har udviklet sig til en belastningsreaktion og efterfølgende angst.

Jeg ved derfor, at det ikke er at sammenligne med de symptomer jeg havde dengang, som var milde stresssymptomer, som aldrig nåede at udvikle sig yderligere.

Og jeg mener derfor fortsat ikke, at der er sammenhæng mellem symptomerne dengang og min nuværende sygemelding.

Det er for mig at se ikke en tilstand der har ligget og luret i alle de år, for så at have genopblusset som Topdanmark ellers fastholder."

Hertil har selskabet i brev af 28/3 2019 til nævnet bl.a. anført:

"Vores kunde anfører, at hans læge ikke i hans journal i 2012 har skrevet noget om, at vores kunde har en belastningsreaktion.

Af de lægelige oplysninger fra den 23.04.2012 fremgår følgende:

'*MDI: 19. bekræfter således at der nok er tale om en belastningsreaktion.*'
Vi henviser i øvrigt til vores svar af 24. januar og 21. februar 2019, og fastholder vores afgørelse i sagen."

12. 93220

Klageren er kommet med et yderligere kommentarer til nævnet i indlæg af 22/4 2019.

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Et uddrag gengives i det følgende.

Af klagerens lægejournal fremgår bl.a.:

> **"12-11-2009 Kons./Besøg**
> …
> 12-11-2009: Lærebogs depression. Akarin
> …
> **12-12-2009 Kons./Besøg**
> …
> 11-12-2009: Atter nede med humøret. Øger Akarin til 30 mg og tilskønnes til psykolog hjælp via [arbejdsgiver 1], hvor han er ansat. Tilrådet sygemelding resten af året.
> …
> **25-06.2010 Kons./Besøg**
> …
> EPIKRISE:
> 25/06/2010
> K: Har været i behandling med citalopram 30 mg i 7 måneder og har det psykisk godt. Han vil så gerne trappe ud af beh …
> …
> **10-04-2012 Arbejds-/arbejdsforholdsproblem (z563)**
> ...
> **Diagnoser:**
> Z05 Arbejds-/arbejdsforholdsproblem
> …
> **Kontakt tekst:**
> **10-04-2012**
> Ny pt. Har ikke gammel jr.
> På det seneste haft forskellige fysiske symptomer: mavepine når han skal på job (Kundekontakt på …), hjertebanken, grådlabilitet, indre uro, hvp.
> Mener selv det er arbejds/stressbetinget. Har snakket med chefen, vanskeligt at ændre arbejds-vilkår. Vil gerne have nyt job.
> Virker ikke depressiv, jf. ICD10. Har tidligere haft depression.
> Aftaler webreq, MDI og opfølgning 14 dage. SM sig nok i perioden, kan slet ikke overskue at møde på job.
>
> **23-04-2012 Arbejds-/arbejdsforholdsproblem (z563)**
> **…**
> **Diagnoser:**
> 205 Arbejds-/arbejdsforholdsproblem
>
> **Kontakt tekst:**

23-04-2012
Det går bedre - sagt job op og skal på barsel.
MDI: 19. bekræfter således at der nok er tale om belastningsreaktion. Igen vedbehov.

17-08-2017 Problem vedr. arbejde

Diagnoser:
Z05 Problem vedr. arbejde
…
Kontakt tekst:
Tiltagende stresssymp med uro, rastløshed, hjertebanken, konc besvær, manglende overblik, søvnpåvirkning, let kvalme. Stået på gn længere tid men blusset meget op efter at komme tilbage fra ferie. Har været tilbage i 3½ uge og symp kom hurtigt. Har talt med chef der har været lydhør og de har forsøgt at lave ændringer i arbejdsopgaver – nogle dage går det ok. Idag fik han det dårligt på vej til arb med alment utilpashed, kvalme.
Ellers glad for sit job - er telefonsupporter. Travl arbejdsplads de fleste dage. Har i forløbet også ændret træningsmåde – [sportsudøvelse] - ... Det har også presset ham.
Snak om kortere sygemelding - alternativt forsøge med yderligere reduktion af opgaver. Har brug for helt at være væk fra arb. i kort periode - aftaler som udgangspunkt i 2 uger. Anbefales forhøre om der er coach/psykolog mulighed via arb. Har tidl. i andet job haft stresssymp men ikke som nu. Igen her om 2 uger.
…
28-11-2017 Psykisk tilstand / lidelse
…
Diagnoser:
P00 Psykisk tilstand / lidelse

Kontakt tekst:
Psykisk dårligere igen med mange fysiske symptomer som forud for sygemelding. Var trappet op til 16 timer det gik rimeligt men fik det skidt før weekenden. Kvalme, uro i kroppen, rysten på hænderne, konc besvær, meget støjfølsom.
Får fysiske symp blot ved at tænke på arbejde. Dårlig samvittighed når han har haft brug for at gå før planlagt. Svært ved hvis han skal sygemeldes igen men kan slet heller ikke overskue at skulle afsted.
Motorisk uro under kons.
Aftaler sygemeldes indtil videre indtil næste samtale den 7/12, men det bliver formentlig længere.
Tager bl pr til at udelukke stofskiftelidelse som årsag til symp.
…
05-01-2018 Psykisk tilstand / lidelse
…
Diagnoser:
P00 Psykisk tilstand / lidelse

Kontakt tekst:
Uændret tilstand, meget svingende. Får det fysisk dårligt ved tanken om arbejdet, er ikke i stand til nu at tage beslutning omkring om han skal tilbage til arbejdspladsen.
Fik i forb. med [sportsudøvelse] hvad der lyder som et mildt angstanfald, formåede dog at gennemføre løbet, men følte sig helt ved siden af sig selv.

Føler sig opkørt en stor del af dagen, antennerne er helt ude. Ingen depressive sympt.
…
Er ikke klar til at tilbagevende til arb pladsen. Igen om 3 uger.
…
21-02-2018 Psykisk tilstand / lidelse
…
Diagnoser
P00 Psykisk tilstand / lidelse

Kontakt tekst:
Meget svingende, haft et større angstanfald for 3 uger siden."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"Punkt 3 Definitioner
…
Stk. 8 Ved første symptom forstås det tidligste af følgende tidspunkter: forsikredes egne iagttagelser, første lægenotat eller kontakt til læge.
…
Punkt 5 Forsikringsdækning
…
Stk. 2. Hvis forsikringen omfatter dækning ved ufrivillig arbejdsløshed som følge af tab af erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykke, vil dette fremgå af forsikringsmeddelelsen. Hvis forsikringen omfatter denne dækning, er der ret til udbetaling, hvis den ufrivillige arbejdsløshed skyldes tab af erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykke eller hvis forsikrede mister erhvervsevnen, mens der allerede sker udbetaling på grund af ufrivillig arbejdsløshed.

Stk. 3. Ved dækning som følge af tab af erhvervsevne er det et krav, at en læge bekræfter en medicinsk tilstand, som forhindrer forsikrede i at udføre sit sædvanlige arbejde. Der er ikke dækning som følge af nedsat erhvervsevne, hvis den sygdom eller ulykke der har medført ufrivillig arbejdsløshed:
• er opstået før forsikringstidens ikrafttrædelsesdato
• har vist første symptom før forsikringens ikrafttrædelsesdato
• er opstået efter forsikringstidens ophørstidspunkt"

Nævnet udtaler:

Klageren har med ikrafttrædelse den 1/11 2015 tegnet lønsikring. Forsikringen er udvidet til at dække ufrivillig arbejdsløshed som følge af tab af erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykke. Klageren blev den 11/1 2018 opsagt af sin arbejdsgiver med sidste arbejdsdag den 31/5 2018 på grund af langtidssygemelding. Klageren var i perioden fra den 17/8 til den 13/9 2017 fuldtidssygemeldt med stress, i perioden fra den 13/9 til den 28/11 2017 deltidssygemeldt, hvor

han forsøgte at øge sin arbejdstid og fra den 28/11 2017 igen fuldtidssygemeldt. Fra januar/ februar 2018 fik klageren tiltagende angstsymptomer.

Selskabet har afvist at yde dækning med henvisning til forsikringsbetingelsernes punkt 5, stk. 3, hvorefter forsikringen ikke dækker, hvis den sygdom eller ulykke, der har medført ufrivillig arbejdsløshed, er opstået før eller har vist første symptom før forsikringens ikrafttræden. Selskabet har anført, at der er årsagssammenhæng mellem klagerens depression i 2009, stresssymptomer i 2012 og arbejdsbetinget stress og stressudløst angst i 2017, idet stresssymptomerne er en lettere grad af angstsymptomer, og at det er en gradvis udvikling. Hvis man ikke kommer ud af stresstilstanden, kan den udvikles til en belastningsreaktion, og hvis man ikke kommer ud af belastningsreaktionen, kan det udvikle sig til en regelret depression eller angsttilstand. Ofte er der en blanding af angst og depressive symptomer.

Klageren har anført, at han var sygemeldt og i behandling for depression i 2009, og at han ikke efterfølgende har oplevet tilbagefald og har heller ikke været depressiv i sit nuværende sygdomsforløb. Han har endvidere anført, at han i 2012 har haft lettere symptomer på belastningsreaktion/stress, og at symptomerne forsvandt kort efter, at han efter eget valg opsagde sit arbejde, og at han ikke har haft lignende symptomer før august 2017, hvor hans belastningsreaktion videreudviklede sig til angst.

Efter en gennemgang af sagen lægger nævnet til grund, at klageren er blevet ufrivillig arbejdsløs i forsikringsbetingelsernes forstand som følge af stress og ikke som følge af depression. Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klagerens depression i 2009 har været færdigbehandlet, hvor han blev udtrappet af sin medicin i 2010, at det af lægejournalerne fremgår, at han ikke har haft symptomer på depression i 2012 og 2017/2018, og at han ikke er blevet sygemeldt med depression i 2017.

16. 93220

Nævnets flertal udtaler:

Flertallet finder, at selskabet ikke har bevist, at klagerens stresssygdom i 2017 er opstået eller har vist symptomer før forsikringens ikrafttræden den 1/11 2015.

Flertallet har blandt andet lagt vægt på, at klageren ikke fik stillet en egentlig diagnose, da han henvendte sig i 2012 til sin læge med forskellige fysiske symptomer, jævnfør lægens notering af 23/4 2012 om, at "der er nok tale om en belastningsreaktion", og at han ikke blev sygemeldt eller behandlet. Flertallet har endvidere lagt vægt på, at klageren efterfølgende har bestridt et andet job fra februar 2013 til august 2014 og sit seneste job fra september 2014 og frem til, at han blev sygemeldt med stress i august 2017.

At klageren selv har tolket sine fysiske symptomer i 2012 som arbejds-/stressbetinget, kan ikke føre til et andet resultat.

Nævnets mindretal udtaler:

Efter en gennemgang af sagen finder mindretallet, at selskabet har bevist, at klagerens stress-sygdom i 2017 er opstået eller har vist symptomer før forsikringens ikrafttræden den 1/11 2015.

Mindretallet har blandt andet lagt vægt på, at klageren i 2012 henvendte sig til læge med forskellige fysiske symptomer, som han selv tolkede som arbejds-/stressbetinget, og at det af lægenotat af 23/4 2012 fremgår, at en MDI test var på 19 og "bekræfter således at der nok er tale om en belastningsreaktion".

Mindretallet vil derfor ikke give klageren medhold.

Der træffes afgørelse i overensstemmelse med flertallets votum.

17. 93220

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Selskabet, Topdanmark Livsforsikring A/S, skal anerkende, at klageren er berettiget til lønsikring som følge af sin arbejdsløshed. Selskabet skal genoptage sagsbehandlingen og yde forsikringsdækning i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne. Allerede forfaldne ydelser skal forrentes efter forsikringsaftalelovens § 24.

Klagegebyret tilbagebetales.

Peter Thønnings